

Ein bißchen Schwund

القليل من الهدى

١- قوس

قَوْسُ سَبَاعِيُّ الْأَلْوَانِ،
مَمْدُودٌ عَلَى السُّجُبِ السَّوْدَاءِ جَسْرًا
وَطَيْدًا!
وَالرِّعْدُ يَرْمَحُ مِنْ بَعْدِ
تَلْهُثِ الْأَرْضِ
وَتَزْفُرُ فِي وَعْدِ
تَلْمِيعِ الْأَلْوَانِ جَوْهَرَةً عَلَى عَنْقِ شَجَرَةِ
تَزْرِقُ الطَّيْلُورُ... تَرْقُصُ رَقْصَةً
الصَّيفِ الْمَدِيدِ
يَا قَوْسًا سَبَاعِيُّ الْأَلْوَانِ،
تَرْبِطُ فِي الْأَعْلَى هُنَّا وَهُنَّا،
مَجَدُكَ السَّابِعُ مَجَدُكَ الْقَدَمَاءِ
رَمَزاً لِلْسَّلَامِ
وَمَجَدُكَ الْأَيَّامِ.

1. Unterm Regenbogen

Siebenfachgewölbter Bogen,
farbensprühend ausgespannt
vor schwarzblauen
Wolkenwogen!
Donner grollt noch fern. Das
Land
atmet auf. In Perlen glitzert
regenbogenfarbner Glanz,
aus den Büschchen lustig
zwitschert
Vogelchor zum Sommertanz.
Siebenfaltner Regenbogen,
bindest oben, hüben, drüben,
drum als Friedenszeichen
loben dich die Alten -
und die Sieben.

٢. طريق

وَتَسْأَلُنِي يَا قَلْبِي: مَنْ تَكُونُ؟
اسْأَلِ الْقَطَرَةَ عَنْ بَحْرِهَا
عَنْ حُزْنِهَا عَنْ هُمَّهَا
كَيْفَ تَاهَتْ ثُمَّ عَادَتْ
تَبَكَّى عَلَى أَمْوَاجِهَا
أَغْيَبَ عَنْ نَفْسِي، فَأَرَاهُ فَقَدْ اتَّحَدَ
أَنَا وَأَنْتَ كَهْنَاهَا فِي وَاحِدٍ أَحَدٍ
نَعَمْ لِنَعَمْ، وَصَالْ جَدِيدٌ!
نَارٌ تَوَهَّجُ
سَوْدَاءَ بَيَاضَةً
فِي كَوْهٍ عَمِيقٍ، تَشَقُّ لَنَا الطَّرِيقَ
فَيَتَسَعُ الْقَلِيلُ، وَالْوَسِعُ يَضِيقُ.
مِنَ النَّبْعِ ذَاهِنٌ تَنْطَلِقُ
يُحَرِّرُ بَعْضَنَا بَعْضًا
وَنَبْنِي فِي الْبَعِيدِ
عَهْدًا وَطَيْدًا
وَفِي الدَّرُوبِ، مَعَ الْقَطَرَاتِ
نَخْضِي نَتَحَدُّ
نَقْرُعُ الْأَبْوَابَ بِصَمَتِ
سَنَسِيلُمْ...
فَنَلْقِي مِنْ جَدِيدٍ.

2. Unterwegs

Fragst Du mich, mein Herz: Wer bist du?
Frag den Tropfen nach dem Meer:
Kaum entflohn, in dumpfer Unruh
träumend, sehnt er Wiederkehr.
Frag ich dich, mein Herz: Wir zwei
sind doch eins? - In Eins gebannt!
Keiner wird zum andern frei,
eh er sich in ihm erkannt.
Ja zu Ja in Neuvermählung!
Glühend schwarz und weißes Feuer
reißen in die engste Höhlung
Horizonte ungeheuer.
Groß wird klein und Klein wird groß.
Quellend aus dem gleichen Grund
lassen sie einander los,
unterwegs zu neuem Bund.
Unterwegs, mit nächsten Tropfen
wird Vereinigung zum Fest,
wenn wir leis an Türen klopfen,
Du und Ich sich überläßt.
Unterwegs zur großen Einung
lindert unsre Einsamkeit
Tropfeneinung als Erscheinung
letzten Ziels der Endlichkeit.

٣. ليش؟

كان الوقت نايم بضنو الضّهر، بسواه
الليل والزهُر عم يكبر
مرةً ورا مرةً
من ثمرة ل قمة لجوز وتفاح
عم يكبر
والخريف عم يلوّن الشجر
ليش الخريف بوجع مثل الربع
اتطلع، ليك شجرة الصفصاف
كيف مفرّعة كانا بأول الربع
وعلم تشلح تياباً وتقطّي الأرض بوراق
ديلانين
ليش الخريف بوجع مثل الربع
واخر الزهُر مثل أول زهر
ناطر بالعشب الجديد
وحيد
قريباً رح يرتاح الوقت، بتحت من جليد
رح يحلم ليالي طولية باللي قبل بالأصل،
بالغاية
ليوم يرجع **يقيو** الربع
لرقصة الدنيا اللي بتخلّق وما بتخلّص
ليش...؟

3. Warum?

Warum schmerzt
wie der Frühling
der Herbst?
Im flimmernden Licht
des Mittags,
in schwülen Nächten
ruhte die Zeit.
Stetig reiften
von Blüte zur Frucht
duftendes Korn,
Äpfel und Nüsse.
Jetzt jagt Herbststurm
die Zeit, wechselt rasch
den Bäumen die Farbe,
- schau nur: die Birke,
fast wie im Frühling! -
lichtet ihr Kleid,
deckt den Boden
mit faulendem Laub.
Letzte Blumen,
den ersten gleich,
warten einsam
im kurzen Gras.
Bald wird ruhen
im eisigen Bett die Zeit,
in langen Nächten träumen
von Ursprung und Ziel,
bis der Frühling sie weckt
zum altjungen Reigen.
Warum...?

٤. دعسة الغريب

أزهار عم يندهلا الضوء
وولاد عم يتلوعها من الجوع،
بالهرب اللي كل خوف
يا دعسة الغريب
يا لعنة الناس اللي توجعوا!

واللي ما توجعوا!
بعد في ورود عم بيذهر، ع طريق النحل
في لعنة وطنين بكل محل،
بعد في سمك فحبي بيلمع بالبحر،
وولاد عم تلغب على الخليج
الحياة مؤونة، والموت عم يغازلا بالسرّ،
القمح اللي ضحوا فيه،
عم ينخضر

في ولاد عمرن شوي
عم يتلوعوا من الجوع
يا زهرة محمية

بدعسة الغرباء
بلغز ما إلى آخر
يا لعنة الموت الأكيد
بـ هوة عميقة

يا الله اللي عم بتوجع معنا
وين مخبئ الخطيبة؟

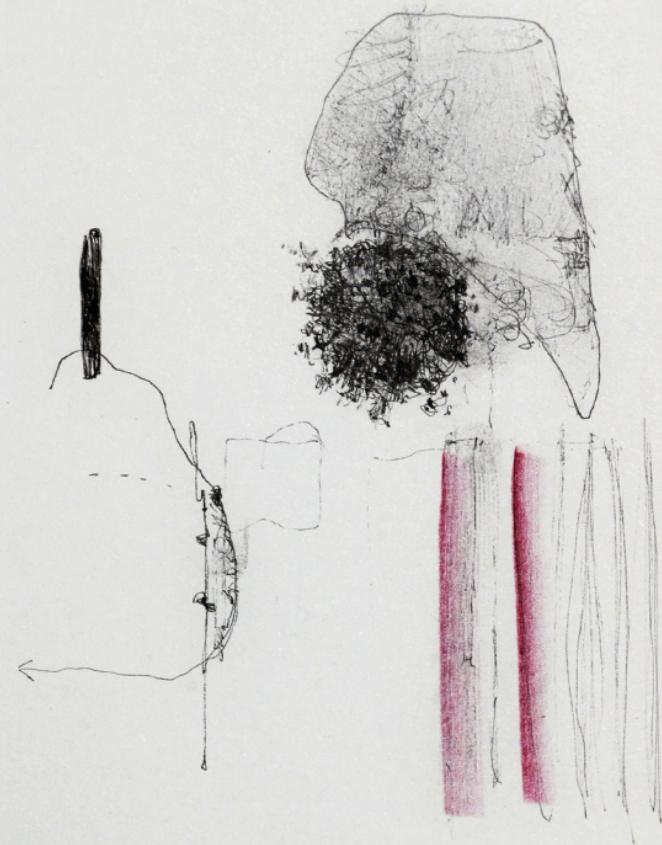
4. Zertretene Blumen

Zertretene Blumen von achtlosem Schritt,
zum Licht doch gerufen und künftiger Frucht!
Verhungernde Kinder auf angstvoller Flucht:
Wer schuldet's, wer flucht wem, wer leidet nicht
mit?

Noch blühende Blumen von Bienen besucht,
noch leuchtet's und summt es und schwirrt's
ringsumher,
noch silbrige Fische im schimmernden Meer,
noch spielende Kinder in heimischer Bucht.
Buntschillerndes Leben, umworben vom Tod!
Geopfertes Korn lebt im täglichen Brot.

Genieße und übe des Kornes Geduld!
Verhungernde Kinder, vergeudete Frucht,
gezeugt kaum ins Leben, zum Tod schon
verflucht!

Unendliches Rätsel: Wo gründet die Schuld?
(Uraltes Geheimnis: nicht achtloser Schritt,
im Abgrund des Leidens Gott selbst leidet mit.)

٥. ذكري

أنا وصفير،
كنت امشي تحت الشجر واحد
نام عالعشب الناعم كأنه عم فتش ع حضن دايف.
وليدين يلفوني بحنان
ولما كنت ارفع راسي،
شوف روس الشجر
وغيوم عم ترکض بسما زرقا ما بتخلص
وتحت، بين إجريبي والعشب،
شفت الحياة
تراب عم يخلق
تراب عم يموت!
شفت الحياة قتال ووجع وصريح وزحف وسكتوت
وتراب عم يخلق!
وتراب عم يموت...
جريت دور
بالعتمة السايحة والسوداء،
بالضلو بيعمىي الميدين،
وين بتكسر آخر نظرة قوة بعيون الإنسان
جريت دور بالصدى
وبآخر الآخر...
ع الأساس الأساس الأخير بكل شي،
هون... منه من زمان...
هون، من كتير قريب
كان في إيديين دافية ماسكة إيدي
لتاكديلي إنو الأساس موجود
واللي بيترك حالي يغرق، بيتغمض بحنان بيحوّف
قد ما هوّ قريب.
من وقتا حسيت ...
إنو الأساس صار واضح ومش بعيد
صار واضح
ومش بعيد.

5. Erinnerung

Als ich, Kind noch, träumend unter
Bäumen ging,
schmiegte ich mich gerne in das weiche
Moos.
War's Erinnerung an verlorenen
Mutterschoß,
wo noch nahe Hülle mich so warm umfing?
Als ich später durch die hohen Wipfel sah
wie unendlich über Wolken Himmel blau
und wie unten neben meinem Fuß im Kraut
krabbelnd, kämpfend, leidend Lust und Tod
geschah,
sucht ich zu ergründen letzten Grund im
All,
in der schwarzen Tiefe, in zu grellem Licht,
in dem Menschenaugen letzte Kraft
zerbricht.
Tönt von nirgendwo dem Sehen Widerhall?
Widerhall des letzten Grunds im All? Ganz
nah
hielten Hände meine hier oft wärmend fest,
Zeichen letzten Grundes: wer sich überlässt
fällt ganz tief, ganz sanft, ganz nah -
der Grund geschah!

٦. جوع

وحش الرابع، القوانين الصارمة، الأصل،
الغاية، المستقبل المقوّل بعالم خرا في
متروكين بهالعم، وحولنا عم تبرم كواكب
نار.

مين فينا قادر يوحد القطبين، يجمع
النقيضين

يا أبا العالم!

قد ذات الأسماء القديمة
إنهيم بنوؤحون عليها ويكون
لأنه لن يسمع بها فيما بعد

وحش الرابع، القوانين الصارمة، الأصل،
الغاية، المستقبل المقوّل بعالم خرا في
متروكين بهالعم، وحولنا عم تبرم كواكب
نار.

مين فينا قادر يوحد القطبين، يجمع
النقيضين ويحلم!

ومن وين طالع هيلصوت اللي عم يندهي:
يا جوعاً يفيض في،

كيف أوحد العالم
والأبواب أمامي مغلقة؟

يا أبا العالم!

هبني خبراً معدنياً لا حجاية!

آلهة الأزمان القديمة، أول التكوين، قبل
الولادة،

«كأن البدء في الكلمة»
فلا تتظاهر الإيجابية!
فلا تتظاهر الإيجابية!

6. Hunger

ungeheuer, aus kalten Gesetzen geronnen,
Ursprung, Ziel und Zukunft streng
verschlossen,
schreckt die riesige Welt. Sind wir Genossen
dunkler Mitte, umwirbelt von brennenden
Sonnen?

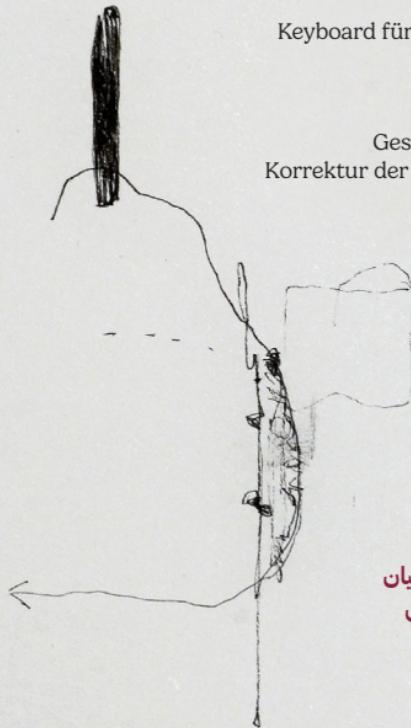
Ruft da Einer hervor das Große und Kleine?
Vater der Welt? Die alten Namen zerronnen,
tot, beweint. Und nichts dafür gewonnen.

Warum träumt's und schreit's in mir: vereine!?
Hunger, weltentief, in mich ergossen,
nur, daß ich die Welt und mich vereine?
Bleibt die Mitte ewig mir verschlossen?
Gib doch nährend Brot mir und nicht Steine!
Uralt Ahnen, vor der Welt beschlossen:
«Ursprung war im Wort» - Antwort erscheine!

ينبع هذا العمل من الرغبة في استكشاف سيرتي الذاتية وتاريخ جذوري اللبناني-اللبنانية، متأملةً في كيفية تكرار التاريخ، في بينما نعيش اليوم أوقات الحرب والأزمات في لبنان، أعود بالذاكرة إلى رحلات أجدادي، وإلى نضالاتهم ومعاناتهم التي تعكس واقعنا الحالي، مؤكدةً أن الجهاد والإيمان متصلان ومتأذمان على الدوام.

«هديم» (الحصاد المتأخر أو ما تبقى من حصاد العام الماضي)، هو ديوانٌ لجذّ والدتي، بوابةً أغوص منها في الطبيعة، متأملةً جوهر الحياة.

Dieses Werk wurde aus meiner Sehnsucht geboren, mich durch eine autobiographische Arbeit tief mit meinen deutsch-libanesischen Wurzeln zu verbinden. Die Kriegs- und Krisenzeiten, die wir seit Jahrzehnten im Libanon erleben, spiegeln die schicksalhaften Reisen, das Leid und den Kampf meiner Vorfahren wider, wo harte Arbeit und Glaube unzertrennlich sind. Durch ausgewählte Auszüge aus dem Gedichtband meines Urgroßvaters, *Späte Ähren Lese*, tauche ich in seine sanften Oden an die Natur und seine ständige Befragung des Mysteriums des Lebens ein.

Gedichte von Max Seidel
Gesprochen von Dana Mikhail
Musik & Ton Gestaltung Jawad Nawfal
Keyboard für *Warum?* und *Zertretene Blumen* Marc Ernest
Mixing Jad Atoui & Cedrik Fermont
Mastering Cedrik Fermont
Illustration *Pfad* bei Baha' Souki (2025)
Gestaltung und digitale Identität Mike Malajalian
Korrektur der libanesischen Übersetzung Adham Dimashki
Rechtschreibprüfung Isabella Nagy

In Beirut, Libanon aufgenommen

شعر ماكس سايدل
أداء ضنا مخائيل
موسيقي وتصميم صوتي جواد نوفل
كيبورد على «ليش؟» و «دعسة الغريب» مارك إرنست
ميكس جاد عطوي و سيدريك فيرمونت
ماستر سيدريك فيرمونت
لوحة الغلاف «درب» ل بهاء السوقى (٢٠٢٥)
تصميم الغلاف، الكتاب وتصميم ديجيتال مايك مالاجاليان
قراءة النصوص المترجمة وإعادة توليفها أدهم الدمشقي
تدقيق اللغة اللبنانية إيزابيلا نادج

تم التسجيل في بيروت، لبنان

■■■ HEINRICH BÖLL STIFTUNG

بيروت

الشرق الأوسط

© 2025

تم إنتاج هذا العمل
بالتعاون مع مؤسسة
هيرش بل، مكتب
الشرق الأوسط.

Dieses Werk wurde in
Zusammenarbeit mit der
Heinrich Böll Stiftung, Büro
Mittlerer Osten produziert.